

EUROOPA KAUBAMÄRGI JA DISAINI INFOKIRI

Patendiamet nr 3-2012

Käesolev infokiri keskendub peamiselt OHIM-i poolt algatatud koostöö ja lähenemisprogrammi raames valminud andmebaasidele ja infotehnoloogilistele vahenditele. Nende eesmärk on võimaldada kasutajal olla tõhusamalt kursis tööstusomandi registreeringute andmetega ja registreeringutest tulenevate õigustega.

Käesoleva aasta 18. novembrist on internetiaadressilt www.tmdn.org kättesaadav esialgne versioon koostööfondi raames valminud infotehnoloogilistest vahenditest ja andmebaasidest. Viidatud veebilehelt leiab kasutaja esialgu järgmised andmebaasid: *TMview*, *Euroclass*, *Designview*, *Quality*, *Seniority*, *Similarity* jt. Nimetatud andmebaase arendatakse jätkuvalt ja andmebaasides sisalduvat infot täiendatakse jooksvalt.

Seekordses infokirjas leiab andmebaasidest lähemat tutvustamist disainilahenduste otsingute tarbeks loodud uus andmebaas *Designview*, samuti kajastatakse uuendusi vanemuseandmebaasi *Seniority* andmete esitamise osas.

Lisaks antakse käesolevas infokirjas ülevaade mitmest olulisest OHIM-i poolt käivitatud lähenemisprogrammist, mille eesmärgiks on liikmesriikide menetluspraktikate ühtlustamine ning mille tulemused tagavad kasutajale kaubamärgiõiguse ühetaolise kohaldamise kõigis programmis osalevates liikmesriikides.

Kajastamist leiab jooksva aasta oktoobrikuus aset leidnud liikmesriikide ja OHIM-i ekspertide kaubamärgialane kohtumine ning samuti antakse lühike ülevaade muudatustest vaatluskeskuse tegevuses.

Teemad

- Intellektuaalomandi uus infoportaal
- Lähenemisprogramm
- Klassipealkirjade käsitlemise praktika harmoneerimine
- Vanemuse projekt (*Seniority*)
- Disainiandmebaas (*Designview*)
- OHIM-i, rahvuslike ametite ja kasutajate esindajate kaubamärgialane kontaktkohtumine
- Uuendused vaatluskeskuses

Intellektuaalomandi uus infoportaal

Alates 18. novembrist 2012 on avalikkusele kättesaadavaks tehtud OHIM-i loodud uus kaubamärkide ja disainilahenduste andmebaase sisaldav veebiportaal EuropeanTMDN (European Trade Mark and Design Network) aadressil www.tmdn.org. Hetkel on avalikkusele kättesaadav esialgne versioon veebilehest, mida vastavalt kasutajate vajadustele ja kasutajate ning liikmesriikide ametite tagasisidele pidevalt täiendatakse. Olemasoleva veebiportaali täiendatud ja edasiarendatud versioon peaks valmima järgneva, 2013. aasta teisel poolel. Veebiportaal ning seal sisalduv info ja andmebaasid on kättesaadavad Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles.

Portaal on mõeldud kasutamiseks Eesti ja Euroopa tarbijatele, ettevõtjatele, intellektuaalomandispetsialistidele, taotluste esitajatele, tööstusomandi omanikele ja kolmandatele osapooltele. Veebiportaali arendamisel tehakse tihedat koostööd liikmesriikide ametitega, samuti kasutajate organisatsioonidega ning teiste intellektuaalomandi organisatsioonidega nagu Maailma Intellektuaalomandi Organisatsioon, Euroopa Patendiamet jt.

Valminud veebiportaal sisaldab mitmeid kasutajatele vajalikke andmebaase ning samuti infot selle kohta, milliseid toiminguid tehakse liikmesriikide kaubamärke ja disainilahendusi registreerivates ametites. Loodud veebiportaali kaudu on kättesaadavad näiteks järgmised andmebaasid.

TMview – kaubamärkide veebipõhine otsinguvahend, millega kõik internetikasutajad saavad tasuta otsida kõigi projektis osalevate kaubamärgiametite andmebaasides sisalduvaid kaubamärke.

DesignView – disainilahendusi sisaldav veebipõhine otsinguvahend, millega kõik internetikasutajad saavad tasuta otsida kõigi osalevate liikmesriikide ametite andmebaasides sisalduvaid disainilahendusi.

Euroclass – ühine kaupade ja teenuste klassifitseerimise andmebaas, millega saab kaubamärgitaotluste esitamisel kaupu ja teenuseid otsida, tõlkida ja klassifitseerida.

Similarity – andmebaas, mis annab ülevaate, kuidas liikmesriikide ametid hindavad kaupade ja teenuste samaliigilisust.

Eelnimetatud andmebaasid on huvilistele kättesaadavad ööpäev läbi ja mis tahes nädalapäeval ning võimaldavad otsinguid teha Euroopa Liidu 22 keeles. Andmebaaside kasutamisel tuleb arvestada asjaoluga, et kõik liikmesriikide ametid ei liitu üheaegselt konkreetse otsinguvahendiga ning seega ei pruugi saadud otsingutulemus kajastada olukorda kõigis liikmeriikides. Iga andmebaasi juures on kasutajate tarbeks eraldi ära märgitud liitunud liikmesriigid, kes vastavasse andmebaasi teavet edastavad.

Lähitulevikus on plaanis kõnealuses infoportaalis avalikkusele kättesaadavaks teha andmebaas **Search Image**, mille näol on tegemist kujutise otsingu andmebaasiga, mis võimaldab otsida õiguskaitses saanud kujutismärke ja disainilahendusi.

Infoportaalis on plaanis kajastada ka teavet, mis puudutab liikmesriikide kaubamärgi ja disaini alaseid toiminguid. Liikmesriigi amet, kes vastava projektiga on liitunud, edastab avalikkusele infot kaubamärkide ja disainilahenduste registreerimise protsessi ja läbiviidavate toimingute kohta. Sealjuures leiavad kajastamist nii toimingute teostamise kiirus (näiteks ajavahemik kaubamärgi registreerimistaotluse esitamisest kuni kaubamärgi avaldamiseni) kui ka läbiviidavate toimingute sisulised kvaliteedinäitajad.

Sellisel viisil avaldatava teabe alusel on kasutajal võimalik saada ülevaade, milliseid toiminguid konkreetse liikmesriigi amet teeb ning kui kaua vastavate tööstusomandialaste toimingute tegemisele liikmesriigi ametis keskmiselt aega kulub.

Veebiportaali kaudu on OHIM-il kavas lähitulevikus pakkuda ka Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles intellektuaalomandialast e-õppe teenust. Samuti avaldatakse veebiportaalis uudiseid intellektuaalomandit puudutavate koostööseminaride kohta.

Lähenemisprogramm

Tulenevalt soovist ühtlustada ja lähendada Euroopa tööstusomandiametite kaubamärkide ekspertiisi praktikast, on OHIM kutsunud ellu lähenemisprogrammi (*Convergence Programme*). Kuigi kõigi Euroopa Liidu riikide kaubamärke käsitlevad õigusaktid on kaubamärgidirektiivi kohaselt ühtlustatud, on ametite praktika nende tõlgendamisel nii mõneski küsimuses ometi väga erinev. See teeb kaubamärgitaotlejate ja -omanike olukorra keeruliseks, kuna puudub juriidiline kindlus, et kõigis liikmesriikides registreeritakse kaubamärke samade põhimõtete järgi. Lähenemisprogrammi eesmärk on luua Euroopa Liidus võimalikult ühtne kaubamärgipraktika. Teatud küsimustes, mis on välja valitud pärast kõigi huvigruppidega konsulteerimist, püütakse leida ametitevaheline konsensus ning kõrvaldada erinevused, ilma et praktika muutmise nõuaks õigusaktide muutmist. Lähenemisprogramm on jagatud projektideks, milles osaleb vabatahtlikkuse printsiibil enamik Euroopa Liidu riikide ametid, osa võtavad ka OHIM-i ja WIPO esindajad, teiste riikide ametid ja kasutajate organisatsioonid.

Programmi raames on praeguseks algatatud viis projekti:

- CP.1. Kaupade ja teenuste klassifitseerimise praktika ühtlustamine;
- CP.2. Klassipealkirjade lähendamine;
- CP.3. Absoluutsed alused – kujutismärgid;
- CP.4. Mustvalgete märkide kaitse ulatus;
- CP.5. Suhtelised alused – äravahetamise tõenäosus.

Kolm viimati nimetatud projekti CP.3–CP.5 lükati korraga käima veebruaris 2012. Projekti „Absoluutsed alused – kujutismärgid“ käigus püütakse leida vastus küsimusele, millistel juhtudel annab kombineeritud kaubamärgis täiesti eristusvõimetu sõnalise osa korral märgis sisalduv kujundelement kaubamärgile piisava eristusvõime, et märk tervikuna oleks registreeritav. Projekti „Mustvalgete märkide kaitse ulatus“ eesmärk on jõuda ühisele seisukohale küsimuses, kas märgid, mida taotletakse või mis on registreeritud mustvalgelt ja/või hallides toonides, loetakse identseks sama märgi värvilise reproduktsiooniga, eelkõige prioriteedinõude korral, suhteliste keeldumisaluste rakendamisel ja kasutamise tõendamisel. Projekt „Suhtelised alused – äravahetamise tõenäosus“ keskendub küsimusele, kuidas käsitleda kaubamärkide eristusvõimetuid ja nõrga eristusvõimega elemente märkide äravahetamise tõenäosuse hindamisel suhteliste keeldumisaluste ekspertiisis.

Tegemist on küsimustega, mis tulevad ette kaubamärgiekspertide igapäevatöös ning mille ühetaoline käsitlemine kõigis Euroopa Liidu ametites oleks kasuks nii ekspertidele kui kaubamärgitaotlejatele. Projektide algfaasis selgitati küsitluste kaudu välja ametite senine praktika ning punktid, mida enamik ameteid juba käsitleb ühtmoodi. Edasi püütakse jõuda ühisele seisukohale punktides, milles esineb erisusi ametite praktikas.

Projektide tulemusena valmivad osalevate ametite poolt heaks kiidetud ühise praktika juhised, mis tõlgitakse kõigisse Euroopa Liidu ametlikesse keeltesse. Lisaks töötatakse iga projekti käigus välja suhtlus- ja rakendusstrateegia ning valmib analüüs ühise praktika jätkusuutlikkusest. Projektidega CP.3–CP.5 loodetakse lõpule jõuda 2014. aasta III kvartalis.

Klassipealkirjade käsitlemise praktika harmoneerimine

Nagu projekti nimigi ütleb, on projekti eesmärgiks saavutada ühtne, harmoneeritud käsitlus Nizza klassifikatsiooni klassipealkirjade tõlgendamisel ning pakkuda seeläbi kaubamärgitaotlejatele ja -omanikele juriidilist kindlust.

Projektiga alustati olukorras, kus Euroopa Liitu kuuluvad rahvuslikud ametid tõlgendasid klassipealkirju erinevalt: 17 rahvuslikku ametit (sh Eesti) tõlgendas klassipealkirju n-ö saad-mida-kirjutad-põhimõttel (*means-what-it-says*) ning 9 rahvuslikku ametit ja OHIM tõlgendasid neid katab-kõik-põhimõttel (*covers-all*). Selline olukord tekitas taotlejates ja kaubamärgiomanikes juriidilist ebakindlust ja segadust, sest taotledes identse loeteluga kaubamarki Euroopa Liidu eri liikmesriikides, võis kaubamärgi õiguskaitses ulatus olla väga erinev, olenevalt sellest, milline oli selle ameti praktika antud riigis. Seega vajadus ühtse käsitluse järele oli suur.

Tänaseks on jõutud niikaugele, et töögrupp, kuhu kuuluvad erinevate Euroopa Liidu rahvuslike ametite, OHIM-i, INTA (International Trademark Association) ja Marques'i (Association of

European Trade Mark Owners) esindajad, on jõudnud ühisele otsusele, et klassipealkirju hakatakse käsitlema saad-mida-kirjutad-põhimõttel.

19.06.2012 leidis aga Euroopa Kohus otsuses C-307/10 IP Translator, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22.10.2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta tuleb tõlgendada nii, et see nõuab, et taotleja määraks piisava selguse ja täpsusega need kaubad ja teenused, mille jaoks kaubamärgi õiguskaitset taotletakse, et pädevad ametiasutused ja ettevõtjad saaksid taotletava õiguskaitse ulatuse kindlaks teha üksnes sel alusel. Niisiis oli nimetatud otsusest lähtuvalt töögrupil ees uus ülesanne – määrata ühiselt kindlaks need klassipealkirjades olevad kaubad-teenused, mis ei ole klassifitseerimise seisukohalt piisavalt täpsed ja selged.

Selleks kogunes töögrupp uuesti 19.11.2012. Diskuteeriti selle üle, millises sõnastuses peaksid olema üldised printsiibid, millest lähtuvalt otsustada, kas klassipealkirjas märgitud termin on klassifitseerimise seisukohast piisavalt selge ja täpne. OHIM oli ette valmistanud 4 vastavasisulist printsiipi, kuid kuna leiti, et printsiipide sõnastus on väga oluline ning need ei tohiks olla ei liiga kitsad ja konkreetseid ega ka liiga umbmäärased ja laiad, siis läks arutelu oodatust pikemaks. Ühtegi printsiipi veel vastu ei võetud, küll aga moodustati juba väljapakutud variantide kõrvale mõningad uued ning 3.–5.12.2012 toimival töögrupi koosolekul planeeritakse jõuda konsensussele, millises sõnastuses printsiibid kehtima hakkavad. Samuti soovitakse lõpetada klassipealkirjade terminite analüüs, millega tehti algust juba möödunud koosolekul, st lähtuvalt vastu võetud printsiipidest analüüsitakse kõikide klasside pealkirjades olevaid termineid, kas need on taotletava õiguskaitse ulatuse kindlakstegemiseks piisavalt selged ja täpsed. Esialgse kava kohaselt lõpetatakse kõnealune projekt järgmise aasta alguseks. Projekti tulemusena loodetakse tagada kasutajatele suurem õiguskindlus kaubamärgi õiguskaitse ulatuse määratlemisel erinevates liikmesriikides.

Vanemuse projekt (*Seniority*)

Ühenduse kaubamärgisüsteem annab ettevõtjale võimaluse n-ö liita oma siseriiklikult registreeritud kaubamärgi ja ühenduse kaubamärgi kaitsed, et kaubamärgi omanik ei peaks paralleelselt jõus hoidma kahte identset kaubamärki, mis kehtivad samal territooriumil – näiteks Eestis siseriiklikult registreeritud kaubamärk ja ühenduse kaubamärk. Sellist mehhanismi nimetatakse siseriikliku kaubamärgi vanemuse nõudeks, mis on reguleeritud ühenduse kaubamärgimääruse nr 207/2009 (26.02.2009) artiklitega 34 ja 35 ning rakendusmääruse nr 2868/95 (13.12.1995) reeglina 8.

Kui ühenduse kaubamärgi taotlejal või omanikul on mõnes liikmesriigis juba varem siseriiklikult registreeritud identne kaubamärk (sh Madridi protokolliga kohane rahvusvaheline registree-

ring) samade kaupade/teenuste osas, võib ta nõuda ühenduse kaubamärgile varasema kaubamärgi vanemust vastavas liikmesriigis. Vanemuse toime seisneb selles, et kui ühenduse kaubamärgi omanik loobub oma varasemast siseriiklikust kaubamärgist või laseb sellel aeguda, siis säilivad tal samad õigused nagu oleks tal varasem kaubamärk endiselt registreeritud. Seega kaob ära vajadus siseriikliku kaubamärgi kehtivuse pikendamiseks ning vastavate lõivude maksmiseks.

Nõukogu direktiivi 2008/95/EÜ artikkel 14 sätestab: „*kui varasemast kaubamärgist on loobutud või sellel on lastud aeguda ning selle vanemust nõutakse ühenduse kaubamärgile, võib varasema kaubamärgi tühistamiseks tunnistamise või selle omaniku õiguste kehtetuks tunnistamise teha kindlaks tagantjärele.*“ Seega on registrist kustutatud, kuid ühenduse kaubamärgi vanemuse aluseks oleva kaubamärgi omaniku õigusi võimalik vaidlustada täpselt samuti kui registreeritud kaubamärgi puhul.

Kui OHIM aktsepteerib vanemusnõuet, teavitab ta sellest vastavat liikmesriigi ametit. Vanemuse nõude efektiivseks rakendamiseks on tingimata vajalik, et korrektsed andmed vanemuse kohta kajastuksid ka asjakohase liikmesriigi ameti andmebaasides. Ometi on ilmnenu, et üksnes vähesed ametid on ajakohastanud oma andmebaase nii, et saaks lisada teabe vanemuse kohta. Mitmed siseriiklikud ametid käsitlevad vanemuse aluseks olevaid varasemaid kaubamärke tihti kui kehtivuse kaotanuid, mis on aga vastuolus nõukogu direktiiviga 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta. Need ametid, kes näitavad oma andmebaasis vanemuse nõudeid, teevad seda erinevalt. Näiteks kasutatakse erinevat terminoloogiat, otsingukriteeriumid on erinevad, mõni amet ei võimalda kuvada teavet inglise keeles, OHIM-i andmebaasis CTM-Online olev vanemuse number ei vasta alati sama siseriikliku märgi numbrile, otsinguvõimalused andmebaasides on tihti keerulised ja kasutajavaenulikud.

Et tugevdada vanemuse toimet siseriiklikul tasandil, algatati 2010. aastal OHIM-i koostööfondi raames projekt „Vanemuse andmebaasi loomine ja ühtlustamine“. Projekti eesmärk on luua igas siseriiklikus ametis ühtlustatud vanemuse andmebaas või tsentraliseeritud lahendus, luua ühtlustatud sõnavara ning vahendid siseriiklike ametite andmebaaside ajakohastamiseks, et viia teave vanemuse kohta kasutajateni. Vanemuse projekt võimaldab ametitel ühtlustada vanemuse teabe, täita direktiivi nõudeid ja pakkuda siseriiklikul tasandil paremat teenust, nii et kasutajad saaksid sama kvaliteetse tulemuse, olenemata sellest, millisest andmebaasist nad vanemuse nõude kohta teavet otsivad. Teave vanemuse kohta avaldatakse veebis, kasutades ühtlustatud terminoloogiat ning luues vanemusvälja ja hüperlingid osalevate ametite ja OHIM-i andmebaaside kannetele.

Projekt oli valmis rakendamiseks septembris 2011 ning vanemusandmebaasi saab praegu kasutada näiteks Portugali, Tšehhi, Ungari ja Iiri ametite veebilehtedel. Mitmed liikmesriikide ametid, nende hulgas Eesti, on projektiga liitunud ja tegelevad koostöös OHIM-iga aktiiv-

selt infotehnoloogiliste lahenduste leidmisega. Eesti loodab vanemusandmebaasi täies mahus töösse rakendada 2012. aasta lõpuks.

Disaini andmebaas (*Designview*)

18. novembril 2012. a tehti avalikkusele kättesaadavaks *Designview* andmebaas¹, mis võimaldab interneti vahendusel kergesti ligi pääseda informatsioonile, mis puudutab (enamjaolt) Euroopa Ühenduses² registreerimisele esitatud disainilahenduste taotlusi ja juba varasemalt registreeritud disainilahendusi. *Designview* on mitmekeelne, seda on võimalik kasutada kõigis Euroopa Liiduga liitunud maade ametlikes keeltes. *Designview* loomise eesmärgiks on eelkõige soov pakkuda kõigile asjast huvitatud isikutele tasuta ja lihtsat ligipääsu ühtsele elektroonsele disainilahenduste andmehoidlale ja selles sisalduvale avalikule informatsioonile, koondades selleks eri liikmesriikide tööstusdisainilahenduste alased andmebaasid ühtseks infohoidlaks. Seega saab *Designview*'d käsitleda kui unikaalset ja ühe platvormi põhist elektroonset otsingutööriista, mis on eelkõige kasulik just ülevaate saamiseks varasemalt registreeritud disainilahendustest ning taotleja poolt registreerimisele esitatava disainilahenduse uudsuse ja eristatavuse kontrolliks. Hetkel (st 2012. aasta novembriks) on eelnimetatud andmebaasiga liitunud järgmiste liikmesriikide vastavad ametid: Bulgaaria, Benelux, Eesti, Hispaania, Kreeka, Portugal ja Slovakkia. Lisaks sisaldab *Designview* ka OHIM-i vastavat andmebaasi. Oluline on mainida, et *Designview*'s avaldatav siseriiklik informatsioon kuulub vastavale ametile. Samuti vastutab iga amet selle eest, et *Designview* sisaldaks vastava ameti kõige viimaseid andmebaasiuudusi.

Designview abil saab teha järgmist:

- vaadata kogu Euroopas olemasolevaid disainilahendusi;
- jälgida turu arengusuundi;
- kontrollida tööstusdisainilahenduse uudsust;
- aidata haldusmenetlustes näiteks tolliasutusi tolliprotseduuride tegemisel ja kohtunikke osapoolte konflikt korral.

¹ Kättesaadav: <http://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome>, 23.11.2012.

² Lähitulevik näeb ette, et *Designview* hakkab sisaldama ka infot, mis puudutab WIPO poolt registreeritavaid disainilahenduste taotlusi ning registreeritud disainilahendusi.

OHIM-i, rahvuslike ametite ja kasutajate esindajate kaubamärgialane kontaktkohtumine

10. ja 11. oktoobril 2012 toimus Siseturu Ühtlustamise Ametis kaheksas kaubamärgialane kontaktkohtumine. Kohtumisest võtsid osa esindajad Euroopa Liidu liikmesriikide kaubamärgiametitest, lisaks olid esindatud WIPO, AIM/BUSINESSEUROPE, ECTA, INTA, MARQUES ja OHIM.

Kaubamärgialased kontaktkohtumised OHIM-i ja liikmesriikide ametite vahel on regulaarsed koosolekud, mille eesmärgiks on hoida pidevat dialoogi poolte vahel ning vahetada informatsiooni riiklikel ja regionaalsetel tasanditel toimuva kohta. Igal aastal peetakse kaht laadi kohtumisi, millest ühel käsitletakse protseduure ja praktikat, teisel infotehnoloogiat ja informatsiooni. Esimene kohtumine peeti 2006. aasta suvel. Sel aastal on toimunud kaks kohtumist (kevadel ja sügisel).

Sügisese kontaktkohtumise päevakavas olid ühtlustamisprogrammi projektide tutvustused OHIM-i töötajatelt ning arutelud muudel kaubamärgiteemadel. Lisaks anti ülevaade koostööfondi ja OHIM-i akadeemia tööst.

Esimene teemaplokk hõlmas ühtlustamisprogrammi projektide tutvustamist. Selle raames räägiti kaupade ja teenuste klassifitseerimispraktika ühtlustamisest, taksonoomiast ja klassi-pealkirjade lähendamise kavast. Juba töös olev ja kaupade/teenuste klassifitseerimisel kasutatav töövahend EuroClass nimetatakse 2013. aastast ümber TMclassiks. Üheks põhjuseks on see, et antud projektiga on kavas hõlmata riike ka väljastpoolt Euroopat, mistõttu viide „euro“ ei oleks enam asjakohane. Teiseks ühtlustab see kaubamärgi taotlemisel kasutatavate andmebaaside nimetamise põhimõtet (TMclass, TMview).

Teiseks teemaplokkiks oli värske ülevaade küsitlustest, mille raames koguti andmeid selle kohta, kuidas ametid käsitlevad eri elementidega kujundatud kirjeldavate terminite registreerimist, mustvalgena või hallides toonides esitatud kaubamärkide kaitse ulatust ja eristusvõimete või nõrga eristusvõimega elementide mõju kaubamärgi koosseisus suhteliste aluste hindamisel. Andmete kogumine on samm ametite praktika lähendamise ja selleks vajalike printsiipide väljatöötamise suunas.

Eri elementidega kujundatud kirjeldavate terminite registreerimise praktika ulatub seinast seinale: kui näiteks Saksamaa, Norra ja Ühendkuningriik osutasid rangema käsitluse esindajateks, siis skaala teises otsas figureerisid näiteks Taani, Prantsusmaa, Sloveenia ja Eesti.

Mustvalgena või hallides toonides esitatud kaubamärkide kaitse ulatuse suhtes oldi üldiselt üksmeelel, leides, et kui tähis on registreeritud mustvalgena või hallides toonides, siis ei käsitleta seda tähisena, mis on saanud õiguskaitses kõigis värvitoonides.

Samalaadne vaatenurk on ametitel ka eristusvõimete ja nõrga eristusvõimega elementide suhtes kaubamärgi koosseisus, kui tegemist on äravahetamise tõenäosuse hindamisega. Nimelt leiti (mõningate eranditega), et kui kaks tähist erinevad üksnes elemendi poolest, millel on madal eristusvõime, on äravahetamise tõenäosus võimalik. Kui see element on eristusvõimetu, siis äravahetamise tõenäosust ei ole.

Kolmandas teemaplokis käsitleti üksteist täiendava iseloomuga kaupade/teenuste aspekte, muude kui ametlike riigikeelte käsitlemist ekspertiisis ning positsioonimärke.

Teineteist täiendavate kaupade/teenuste puhul arutati kaht küsimust: kas tehakse vahet kaupade/teenuste teineteise täiendamise aspektil ja nende kooskasutamisel ja kas asjaolu, et kaht kaupa/teenust võib koos tarbida, võib olla samaliigilisuse hindamisel arvesse võetavaks faktoriks. Mõlema küsimuse puhul vastas valdav enamus jaatavalt, st sisuliselt tehakse vahet kahel mõistel ning kahe kauba/teenuse koostarbimine võib olla asjakohaseks faktoriks samaliigilisuse hindamisel. Näiteks toodi sigaretid ja suitsetamistarbed, rõivad ja käekotid, arvuti-riistvara ja -tarkvara. Põhjendati, et kuigi neid kaupu saab pidada erinevaks otstarbe, kasutusviisi ja olemuse poolest, saab neid kaupu tarbija seisukohast funktsionaalselt seostada, kuna neid kasutatakse koos ühel eesmärgil. Rõhutati tarbija seisukoha olulisust ning toodi näide, et kuigi ka elektriikaablit ning spetsiaalset arvutitarkvara kasutatakse koos selleks, et arvuti töötaks, ei ole tõenäoline, et tarbija nende kaupade puhul funktsionaalse seose looks, mistõttu neid täiendkaupadeks ei peeta.

Ametlikest riigikeeltest erinevate keelte käsitlemise arutelu käigus jõuti üksmeelele, et peamine ei ole keeli sildistada ametlikeks, mitteametlikeks, riiklikeks, regionaalseteks vms, vaid hinnata, kuidas asjaomane sihtgrupp mis tahes kategooriasse kuuluvas keeles esitatud tähisest aru saab.

Positsioonimärkide osas koorus välja, et enamasti ei käsitle ametid positsioonimärke eraldi kategooriana (erandiks nt Saksamaa, Šveits), vaid neid loetakse ruumilisteks või kujutismärkideks. OHIM-i esindajad rõhutasid positsioonimärkide puhul seda, et kaupade/teenuste loetelu peab väga täpselt vastama taotletavale tähisele, vastasel korral keeldutakse tähisele õiguskaitses andmast formaalsete nõuete täitmata jätmise tõttu. Näiteks kui taotletavaks tähiseks on positsioonimärk jooksujalatsil, ei tohi loetelu sisaldada muid kaupu peale jooksujalatsite.

Kohtumisel paistis välja ametite suur huvi koostöö ja praktikate ühtlustamise vastu. Jäi kõlama, et lähitulevikus jätkub aktiivne töö eelkõige klassifitseerimise ja minimaalse eristusvõimega tähistes käsitlemise vallas, ent tulemas on ka uusi koostööprojekte.

Uuendused vaatluskeskuses³

Intellektuaalomandiga seotud õigusrikkumiste Euroopa vaatluskeskus on saanud tõelisuseks ja alates selle aasta juunist täielikult OHIM-iga liidetud.

EL-i vaatluskeskuse tulek on viinud OHIM-i haldusstruktuuri ümberkujundamiseni uue osakonna loomise kaudu.

Uue vaatlusosakonna juhiks on määratud Paul Maier. Teda abistavad sealjuures Andrea di Carlo (kes juhib vaatlusprojekte), endine personaliosakonna direktor Hugues Bello (kes vastutab akadeemia tegevuse eest) ja Nathan Wajsmann (uuringutega tegelev peaökonomist).

Paul Maier on infotehnoloogia maailmas hästi tuntud isik, alates 2006. aastast on ta olnud OHIM-i apellatsioonikodade juhataja. OHIM-i olulise pereliikmena töötas ta varem EL-i laiendamise valdkonnas ja tööstusdisainiosakonna asutamise ajal selle direktorina.

Akadeemia on paigutatud sihilikult vaatluskeskuse tiiva alla. Akadeemia on OHIM-i koolitus- ja teadmuskeskus. Akadeemia ja vaatluskeskus sobivad oma olemuselt hästi kokku.

Seadusandja eesmärk on, et vaatluskeskusest saaks intellektuaalomandi ja sellega seotud õigusrikkumiste teabe ning andmete tippkeskus, mis keskendub sellistele põhiülesannetele nagu andmete kogumine ja jälgimine, teabe analüüs ja tõlgendamine ning tulemuste levitamine ja aruandlus.

Sel eesmärgil ja enda paremaks ühitamiseks huvirühmade vajaduste ja arusaamadega loodi OHIM-is 5. juunil 2012, pärast määruse jõustumist, rakendus üldiseks aruteluks.

Arutellu andsid oma panuse üle 80 osaleja eri huvirühmadest, sh äriühingud ja eraorganisatsioonid.

Vastuste jaotusest nähtub, et vastused saabusid:

- 27-st liikmesriiki esindavast avaliku sektori üksusest,
- 24-lt erasektori esindajalt,
- kahelt vaatlajalt.

³ *The Observatory* veebiväljaandes *Alicante News* on kättesaadav veebilehelt <http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/OHIM/OHIMPublications/newsletter/1209/editorial.en.do> (12.11.2012).

Ülejäänud vastused saabusid eraorganisatsioonidelt, kes on huvitunud intellektuaalmandi õiguskaitsest.

Saabunud arvamused põhjal sai selgeks, et on vaja maksimeerida vaatluskeskuse teadmusbaasi.

Vastajad kinnitasid selgelt esialgset seisukohta, et teadmiste omandamine on vaatluskeskuse tegevusprogrammis esmatähtis, nõustudes, et intellektuaalmandi küsimuste käsitlemisel tänapäeva maailmas on esimene oluline samm paremini mõista praegust keskkonda.

Selleks, et vaatluskeskus saaks maailmas tõeliselt edukaks, peame arenema tõhusalt, läbi-
paistvalt ja kõikehõlmavalt tegutsevaks eksperdirühmaks, kes suudab pakkuda kõigile huvita-
tud pooltele sõltumatut ja tõenduspõhist abi.

Selle tulemusena suudetakse vaatluskeskuses koguda ekspertteadmisi, pakkudes täpset, erapooletut ja mittespekuleerivat tõlgendust uuritava nähtuse kohta nii, et sellest saab oma-
korda arendada ja kujundada eriomaseid ning teaduspõhiseid lahendusi.

Arutelupõhised projektiettepanekud esitati hindamiseks ja arutamiseks vaatluskeskuse täisko-
gu istungitel, nendest esimene toimus Alicantes 27.–28. septembril.

Projektid esitati OHIM-i haldusnõukogule ja eelarve heakskiitmiseks OHIM-i eelarvekomiteele. Pärast seda annab ameti president projekti alustamiseks heakskiidu.

OHIM

Office for Harmonization in the Internal Market

Avenida de Europa 4,
E-03008 Alicante, SPAIN
Fax +34 96 513 1344

Tasuta konsultatsioonid:

e-post information@oami.europa.eu

tel +34 96 513 9100

Patendiamet

Patendiamet
Toompuiestee 7,
15041 Tallinn

Tasuta konsultatsioonid:

e-post kaubamark@epa.ee

tel 627 7937

e-post disain@epa.ee

tel 627 7926